

Dades del document

Investigador: Anta Ugarte, Javier

Data de publicació: 2011-09-17

Descripció

Raimon Casellas va néixer el 1855, i orfe de pare, va iniciar el 1864 els estudis eclesiàstics al Seminari Conciliar de Barcelona fins el 1872, estudiant Llatinitat, Humanitats i Filosofia. Casellas va abandonar els estudis eclesiàstics quan va haver de fer-se càrrec de la tintoreria familiar al morir en pocs mesos el seu avi i la seva mare; uns anys després, el 1884 es va casar amb Rafaela Escobar y Manrique, una dona d'origen murcià i de baixa estracció social.

El 1891 va entrar com a redactor a *L'Avenç*, i el 1892 va passar a la redacció de *La Vanguardia* com a crític d'art. Raimón Casellas serà, juntament amb Rusiñol, un dels defensors el moviment de l'art per l'art i es convertí en un dels iniciadors del Modernisme català, lluitant contra la pintura històrica i costumista i defensant l'impressionisme, la introducció del prerafaelisme, la pintura de Puvis de Chavannes, de Whistler, de Besnard, etc, i l'apropament a Europa. Casellas va prendre part en les Festes Modernistes de Sitges, participant en la representació de *La intrusa* de Maeterlinck.

El 1899 va entrar com a redactor en cap a *La Veu de Catalunya*, on va esdevenir el crític d'art més influent del seu temps. Aquells anys escriví la novel·la *Els sots feréstecs* (1901). Altres obres destacades de Casellas són els reculls de contes: *Les multituds* (1906) i el *Llibre d'històries* (1909), mentre com a historiador de la pintura catalana, s'inicià amb *La pintura gòtica catalana del siglo XV* (1892), conferència a l'Ateneu Barcelonès, i escriví *Història documental de la pintura catalana*.

Entre les col·laboracions periodístiques de Casellar cal destacar la revista *Hispania*, que va dirigir durant un temps, i col·laborà a *Catalònia*, *Empori*, *Almanac de l'Esquella de la Torratxa*, *Cucut!*, i en revistes estrangeres; en els seus últims anys destaca la seva participació a la Pàgina Artística de *La Veu*, que creà el 1909 i va dirigir fins que se suïcidà, víctima del desequilibri psíquic iniciat arran de la Setmana

Tràgica.

Informació

La tintoreria va ser la principal font d'ingressos de Casellas fins el 1893 i va arribar a fer una conferència a l'Ateneu el 17 de març del 1892 sobre la política econòmica del sector, encara que poc després va haver d'abandonar el negoci en situació deficitària, de fet s'ha relacionat aquesta conferència, crítica amb el govern, amb els problemes que estava passant la tintoreria de Casellas i que la van fer tancar.

Des de la dècada del 1870 Casellas va mostrar interès pel món cultural, participant en tertúlies literàries, aquest interès va venir motivat des de la seva època al seminari i també de la relació amb dos escriptors romàntics, Camps i Fabrés i Felip Jacinto Sala, tots dos veïns seus. En aquest període Casellas participarà en una tertúlia literària, amb el nom de Cenáculo, juntament amb Manuel Lassala, Marià Foix, Fontcuberta i Prats. En la seva participació en el Cenáculo Casellas escriu en castellà i el grup es mou en un context cultural espanyolista. El 1887 Casellas va entrar a l'Ateneu Barcelonès juntament amb el dibuixant Marià Foix, amic seu i col·laborador de la *Esquetlla de la Torratxa*, i va iniciar un procés de conscienciació cultural catalana que el portarà a la redacció de *L'Avenç* i a la tertúlia de *La Vanguardia* a partir del 1891. Segons Roca i Roca va ser el propi Marià Foix qui va introduir-lo en aquests cercles. Prèviament la influència de Marià Foix havia servit perquè Casellas publicés a l'*Esquetlla de la Torratxa*.

El fet és que Casellas, amb més edat que la majoria de la redacció de *L'Avenç*, va esdevenir ràpidament un dels seus puntals, encarregant-se de la secció de crítica artística de la revista; la importància que va adquirir Casellas de manera tan ràpida a *L'Avens* va ser absolutament imprevisible tenint en compte les activitats i els papers literaris modestos que havia tingut anteriorment. A banda de la crítica artística Casellas també publicarà contes i altre tipus d'articles. Una de les principals influències que rebrà Casellas, com a crític, del grup de *L'Avenç* fou Josep Yxart, fet que reconeix el propi Casellas, i en poc temps Casellas, actuant de crític, i Santiago Rusiñol i Ramón Casas com a pintors, formaran un grup de pressió clau sota el mateix programa artístic.

Casellas es caracteritzarà com a crític per la seva voluntat de defensar la modernitat cultural com a mecanisme renovador i impulsor de la cultura catalana i en aquest sentit carregarà contra la tradició cultural catalana i espanyola i el seu academicisme, acusant-les d'actuar com a rèmores que impossibiliten la incorporació de Catalunya als corrents modernitzadors europeus. Aquest posicionament el durà a fer crítiques molt dures, fet que l'arribarà a enfrontar amb el mateix Jaume Massó, director de *l'Avenç*. Casellas defensarà també la originalitat de l'escola catalana de pintura davant la creació pictòrica de la resta d'Espanya, establint un paral·lelisme entre la originalitat, modernitat i independència artística catalana amb la existència d'una personalitat pròpia de Catalunya en conjunt respecte a Espanya, en aquest sentit el modernisme artístic estaria directament vinculat a la recuperació d'una catalanitat plena, cosmopolita i moderna; aquests plantejaments prendran forma en la sèrie d'articles que Casellas publicarà sobre la Exposición Internacional de Bellas Artes de Madrid a *La Vanguardia*.

Uns mesos després d'aquests fets Casellas va viatjar a París acompanyat de Rusiñol, Casas i Zuluaga i allí va acabar de definir completament els seus punts de vista modernistes sobre l'art després d'haver entrat en contacte amb els principals autors francesos del moment, i també la seva idea del paper de l'art en la construcció nacional catalana, poc després Casellas s'integrarà plenament dins el grup modernista de Sitges i mantindrà una notable polèmica amb el Cercle artístic de San Lluç, organitzat per Torres i Bages, al que acusarà, juntament amb els altres membres del grup de Sitges, d'instrumentalitzar l'art posant-lo al servei del missatge religiós.

A partir del 1892 Casellas començarà a sentir-se incòmode amb la radicalització de *L'Avenç*, arrel de la entrada de Jaume Brossa, i poc després abandonarà la revista per esdevenir crític d'art a *La Vanguardia*, tot i que mantindrà col·laboracions puntuals amb *l'Avenç* fins la desaparició d'aquest el 1893. Arrel d'aquest canvi Casellas entrarà a formar part de la Penya de la Vanguardia a l'Ateneu Barcelonès.

A partir de la segona meitat de la dècada del 1890 Casellas començarà a implicar-se cada cop més en el món de la política, al adonar-se que per assolir els seus propòsits renovadors de la societat el modernisme havia d'arribar d'alguna manera a les institucions, així el 1896 va formar part del Consistori dels Jocs Florals i i aquell mateix any es presentarà a les oposicions per ocupar la Ayudantía de Teoría e

Historia sense èxit. Aquest procés arribarà a la seva culminació quan Casellas esdevingui redactor de *La Veu de Catalunya*, el principal organ periodístic del catalanisme polític.

La participació de Casellas a *La Veu de Catalunya* l'aproparà al moviment noucentista que s'estava forjant al voltant d'aquest diari, i singularment a Eugeni D'Ors, amb qui establirà una bona amistat, però no es pot dir que Casellas esdevingués part del noucentisme.

Arrel dels fets de la Setmana Tràgica Casellas va començar a patir un procés d'instabilitat mental i angoixa que va acabar portant-lo al suïcidi.

Bibliografia

Castellanos, Jordi. ***Raimon Casellas i el modernisme*** . 2a ed. Barcelona: Curial [etc.], 1992.